

2. biblijska doktrina

Uči nas da se molimo

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ključni tekst: Luka 11,1

Ove sedmice razmišljaćemo o očajanju koje je psalmista izrazio u vreme nevolje. U toku proučavanja razmotrićemo četiri pesme iz Psalmira koji nas mogu poučiti kako da se molimo usred svakodnevnih borbi: Psalm 44; 22; 13; 60.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Psalm 44

Iskrenost i direktnost psalmiste u svojim molbama Gospodu mogu nas zadiviti ili čak zaprepastiti. Mi uglavnom zaziremo od takvog nivoa hrabrosti kada se obraćamo Stvoritelju.

Nije tako u slučaju sinova Korejevih. Pogledajmo neke pouke koje možemo naučiti iz njihove hrabre molitve u Psalmu 44:

1. Sinovi Korejevi se uzdaju u Boga (Psalm 44,4-8), bez obzira sa kakvim se poniženjima suočavaju, jer se sećaju kakva je dela Gospod učinio za njih (Psalm 44,1-3). U njihovoј žalbi ne vladaju ljutita osećanja i optuživanje Boga. Umesto toga, njihova molitva se temelji na istinskoj veri u Njegovu snagu i milost.
2. Oni tvrde da ih je Gospod ostavio na milost i nemilost njihovim neprijateljima (Psalm 44,9-16). Možemo li izraziti isto osećanje prema svom Stvoritelju a da ne izgubimo veru?
3. Sinovi Korejevi potvrđuju da nisu zaboravili Boga (Psalm 44,17). Verni su i priznaju da ne mogu da prevare Gospoda (Psalm 44,17-22).
4. Pesma se završava snažnim vapajima Bogu da deluje u njihovu korist: „ustani“, „probudi se“, „izbavi“ (Psalm 44,23-26). Prema tome, snažno se mole za izbavljenje.

Na kraju psalma nema jasnog odgovora od Gospoda. Njegovo čutanje je podsetnik da mnogo puta, na ovoj strani večnosti, možda nećemo dobiti odgovor sa neba kakav želimo. Međutim, ne smemo dozvoliti da nas očaj preplavi ili slomi našu veru.

Psalm 22

Ovaj psalm sastavljen je na isti način kao i Psalm 44, mada bi trebalo zapaziti da Psalm 22 predstavlja ličnu molbu. Car David je autor ovog psalma. Prema raspravama u vezi sa istorijskom pozadinom psalma, verujemo da je verovatno bio napisan ili kada je Saul progonio Davida ili u vreme Davidove nevolje kada se pobunio njegov sin Avesalom.

Kakvo god da je istorijsko poreklo pesme, nema sumnje da je ovaj psalm mesijanski. Novi zavet nekoliko puta citira stihove iz njega u kontekstu stradanja koje je Isus doživeo za vreme suđenja, mučenja i raspeća:

- „Bože Moj, Bože Moj, zašto si Me ostavio?“ (Marko 15,34; Matej 27,46) direktn je navod Psalma 22,1.
- Psalm 22,7 primenjuje se na Isusa na krstu i na one koji Mu se rugaju (Marko 15,29; Matej 27,39.40).
- Psalm 22,16 („probodoše ruke moje i noge moje“) direktna je aluzija na Isusa kada je bio prikovan na krst, iako ovaj stih nije naveden u Jevanđeljima.
- Marko 15,24 i Matej 27,35 upućuju na Psalm 22,18.
- Psalm 22,12-15 takođe se bez oklevanja može primeniti na Isusovo iskustvo. Psalm 22,17 opisuje stanje našeg Spasitelja na krstu: „Mogao bih izbrojiti sve kosti svoje. Oni gledaju, i od mene načiniše stvar za gledanje.“

U kontekstu proučavanja lekcije za ovu sedmicu, utešno je znati da se ovaj isti Stvoritelj, kada je bio u našem ljudskom telu, suočio sa stepenom patnje koja daleko premašuje svaku muku ili iskušenje sa kojima ćemo se ikada suočiti u svom životu. Naš Gospod se zasigurno setio ovog psalma tog sudbonosnog petka kada je doživeo smrt i molio se sa suzama u očima. Mi, takođe, možemo izgovoriti ove reči usred svoje žalosti.

Kako je nadahnjujuće znati da je sam Isus lično jadikovao usred patnje i iskazivao bol svom nebeskom Ocu. U takvom izražavanju potpune iskrenosti nema greha. Isus je čak zatražio u Getsimanskom vrtu: „Oče Moj, ako je moguće da Me mimođe čaša ova“, podsećajući nas da iskreno izražavanje osećanja i slabosti u molitvi nikada nije uvreda za Božje uši. Nakon što je Isus izlio osećanja svog srca Ocu, završio je molitvu savršenom pokornošću Očevoj volji: „Ali opet, ne kako Ja hoću nego kako Ti.“ (Matej 26,39)

Slično tome, Psalam 22 izražava isto savršeno poverenje i pokornost Očevoj volji. Psalam se završava, poput mnogih psalama, rečima izbavljenja (Psalam 22,20-22) i hvalom (Psalam 22,23-26). Završava se proslavom Gospodnjih dela milosti (Psalam 22,27-36), protežući se, u emocionalnom smislu, od najdubljeg bola i patnje do najveće radosti i blagoslova. Slično tome, naše molitve treba da streme tako veličanstvenim visinama.

Psalam 13

Pisci Psalmira navode dva pitanja da bi izrazili očajanje usred patnje i nevolja. Jedno pitanje glasi „zašto?“ (jevrejski *lamah*). „Zašto?“ se koristi kada sagovornik želi da shvati Božja dela u teškim prilikama, kao u sledećim primerima: 1) kada se čini da Gospod ništa ne čini da spase svog sledbenika (Psalam 10,1; Psalam 44,23); 2) kada se čini da je Bog napustio patnika (Psalam 22,1; Psalam 42,9; Psalam 44,24); ili 3) kada se čini da ga je Gospod odbacio (Psalam 42,3; Psalam 74,1; Psalam 88,14). U suštini, ovo pitanje se postavlja kada pokušavamo da shvatimo razlog Božjeg delovanja (ili nedelovanja).

Druge pitanje koje psalmista navodi je „dokle?“ (Psalam 13,1.2; Psalam 35,17; Psalam 74,10; Psalam 79,5; Psalam 80,4; Psalam 89,46; Psalam 90,13; Psalam 94,3). „Dokle?“ se potpuno razlikuje od pitanja „Zašto?“ po svojoj nameri. „Dokle?“ ne dovodi u pitanje Božje postupke usred nečije patnje. „Dokle?“ pre priznaje da Gospod uvek drži sve pod kontrolom. Zatim, ovo pitanje ne upućuje molbu Bogu da izvrši osvetu nad izvorom nečijeg bola i tuge. Ovaj upitni oblik jednostavno iznosi želju za saznanjem koliko će još Bog zahtevati od vernika da čeka. Štaviše, „dokle?“ zahteva od Gospoda da deluje. Ovo pitanje takođe utelovljava osećanje duhovnog umora koji podnosimo suočeni sa patnjom i čežnjom da se ona okonča. Mi, takođe, sa psalmistom, možemo pitati Gospoda u molitvama: „Dokle?“ Slično tome, možemo Mu izneti molbu da se umeša i pokaže milost. Takva molitva može se nazvati „žalbom vere“.

Posle svoje bolne žalbe, David prelazi na molbu. Ovaj prelaz oblikuje za nas važno načelo u našim ličnim molitvama: ne treba da stagniramo ili da se „valjamo“ u svom žaljenju. Treba radije da krenemo napred u veri: „Pogledaj, usliši me, Gospode, Bože moj! Prosvijetli oči moje.“ (Psalam 13,3) Mnogo puta ono što nam je zaista potrebno jeste sigurnost da je Stvoritelj sa nama.

Kao i Psalam 22, ova pesma takođe se završava rečima poverenja (Psalam 13,5.6). Međutim, ove reči su više od jednostavne izjave vere. Tokom patnje, psalmista izražava radost i sigurnost (Psalam 13,5.6). Njegovi problemi i dalje postoje, ali veruje da će biti rešeni, i oslanja se na podršku Božjeg proviđenja. Takvo poverenje i vera služe kao uzor: mi se, takođe, moramo oslanjati na Boga, verovati u Njegovu silu i držati se Njegovih obećanja. Psalmista koristi tri glagola u poslednjoj rečenici: „uzdati“, „radovati“ i „pevati“. Kako se možemo radovati kada smo u nevolji? Isto tako, kako možemo pevati? Možemo postupati tako kada se „uzdamo“ u Božju „milost... koji mi dobro čini“ (Psalam 13,5.6).

Psalam 60

Naslov Psalma 60 otkriva istorijski kontekst u kome je pesma napisana. Pisci Psalmira obično ne iznose pojedinosti o okolnostima. Međutim, time što je naveden, dobili smo koristan materijal za razumevanje porekla ove pesme.

Psalam 60 povezan je sa događajima iz teksta 2. Samuilova 8,1-14. U to vreme, David je postao car celog Izraelja (2. Samuilova 5,1-5), utvrdio je Jerusalim kao glavni grad svog carstva (2. Samuilova 5,6-10). Prorok Natan doneo je zavet od Boga novom caru (2. Samuilova 7). David je bio spremjan da primi ispunjenje obećanja koja je Gospod

dao Avramu: naime, da će njegovi potomci naslediti zemlju „ovu od vode misirske do velike vode, vode Efrata“ (1. Mojsijeva 15,18). Nakon Davidovih prvih pobeda koje je kao izrailjski car izvojevaо nad Filistejima (2. Samuilova 5,17-25; 2. Samuilova 8,1.2) i Moavcima (2. Samuilova 8,2), suočio se sa još jednom vojnom pretnjom od strane Aramejaca. David se borio protiv Adad-Ezera cara sovskog. Iz tog sukoba se vratio kao pobednik, nakon što je ubio 18.000 Siraca u Slanoj dolini. Takođe, „po svoj Idumeji namjesti vojsku, i svi Edomci postaše sluge Davidove. I Gospod čuvaše Davida kuda god iđaše“ (2. Samuilova 8,14).

Psalmi nisu filozofska razmišljanja ljudi o dalekom božanstvu. Pesme su oblikovali stvarni problemi sa kojima su se suočavali u svakodnevnom životu (uporediti sa 2. Samuilova 8, kada se spominju Moavci, Edomci i Filisteji, u Psalmu 60,8). David je napisao Psalm 60 u tim teškim trenucima kada se Izrael borio protiv moćnih neprijatelja. Uprkos strašnom protivljenju (Psalm 60,1-3), David je izrazio, sa verom: „Podigni zastavu za one koji Te se boje, da uteku od luka.“ (Psalm 60,4)

Psalm 60 nam obećava da je Bog sa svojim narodom (Psalm 60,6-8). Iz tog razloga, David traži Božje prisustvo u najtežim časovima (Psalm 60,9-11). Na ovaj način, psalm se ne završava u pesimističkom duhu, baveći se mračnim putem koji sledi, već snažnim poverenjem u Boga da će uspeti: „Bogom smo jaki; On gazi neprijatelje naše.“ (Psalm 60,12) Kada se suočimo sa velikim izazovima i protivljenjem, najbolji način da im se suprotstavimo je da se molimo. Zatim, moramo ustati sa kolena, ispunjeni poverenjem u Boga da će nas osposobiti da učinimo velika dela za Njega.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Proučavanje ove četiri pesme – Psalm 44; 22; 13; 60 – uči nas kako da se molimo u vreme patnje. Saznali smo za potrebu da Gospodu u molitvi iskreno iskažemo svoje nevolje, neuspehe i obeshrabrenja. Sa sigurnošću možemo izneti žalbe i tuge pred svog Stvoritelja, pokazujući veru i poverenje da je čuo naše molitve.

Pozovite članove razreda da izraze svoju žalost Bogu. Zamolite ih da sa ostatkom grupe podele nove misli o molitvi koje su naučili iz lekcije. Ako je moguće, izaberite dobrovoljca koji će u duhu psalmista podeliti iskustvo o svom molitvenom životu koje je ojačalo i osnažilo njegovu veru. Ne zaboravite, Psaltir nije samo zbirka prelepih pesama, već poziv da činimo Božju volju!